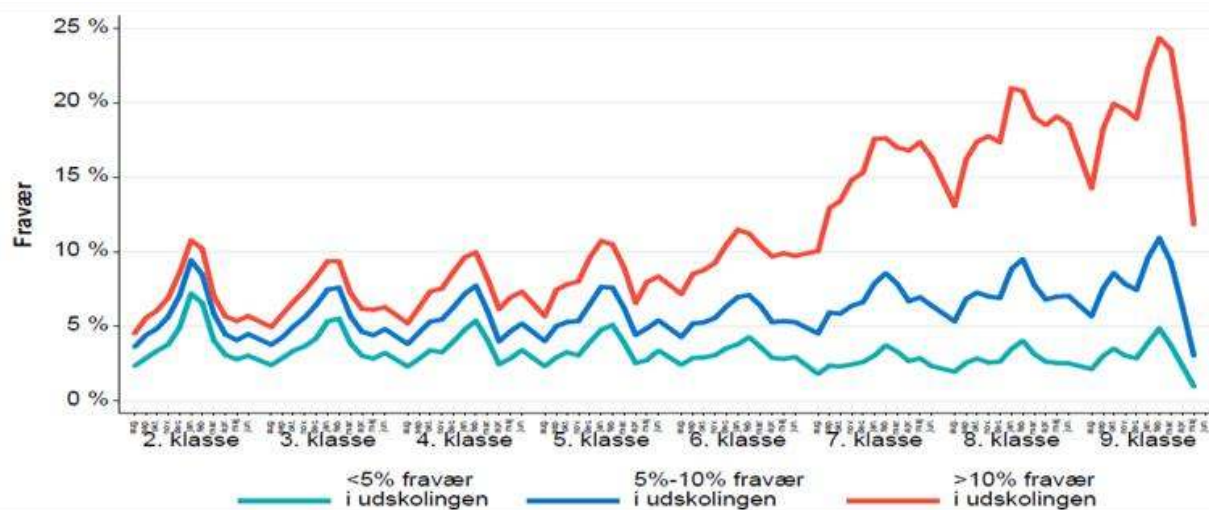

Læs og reflekter: Helhedsorienterede fraværsindsatser

Forskningen i skolefravær viser, at skolefravær ikke opstår fra den ene dag til den anden. I en rapport om skolefravær har VIVE kigget på det samlede registrerede fravær hos den samme gruppe børn hen over et helt skoleliv. Rapporten viser, at når man kigger på *det samlede fravær*, er der mest fravær i udskoling. Den viser også, at der for børn med det højeste fravær, sker et stort spring fra mellemtrin til udskoling. **Derudover** viser rapporten, at de børn der samlet set har mest fravær i indskoling, er de samme børn, der også har mest fravær i udskoling.

Mønstre i fraværet

Det er vel at mærke når man kigger på det samlede fravær og ikke kun det ulovlige, at disse mønstre træder frem. Derfor er det vigtigt, at man som skole kigger på det samlede fravær, for det er det samlede fravær som skal give anledning til bekymring og handling.

Derudover viser rapporten, at det er vigtigt at gribe tidligt ind og forebygge allerede i indskolingen. Altså ikke vente til problemerne er vokset næsten uløselige for det enkelte barn, men gribe ind tidligt og systematisk til glæde for hele fællesskabet, så snart mønstre viser sig.

Både forskning og børnene fortæller desuden om meget konkrete faktorer, der gør skolen svær at være i og fraværet til en relevant løsning. Det kan være de sårbare overgange fra en ferie, det kan være ved lærerskift eller skiftet fra en afdeling i skolen til en anden. Det kan være alle de gange på en uge eller et skoleår hvor fællesskabet er skrøbeligt, nye positioner skal forhandles eller nye rutiner og krav skal læres. Kigger man efter mønstre i fraværet i en klasse, i en afdeling og på tværs af skolen, vil man måske opdage bestemte tidspunkter eller situationer, hvor flere elevers fravær er sandsynligt. Med denne viden kan man gå på opdagelse i, hvad der er på spil på disse tidspunkter både for fællesskabet og den enkelte, med det formål at finde relevante pædagogiske strategier, der kan understøtte elevernes tilstedeværelse og deltagelse før fraværet udvikler sig yderligere.

Organisering af pædagogiske strategier

Organiseringen omkring arbejdet med de pædagogiske strategier skal være klar og tydelig for at der ikke sker uhensigtsmæssige ventetider for børn, hvor ingen handler. En rapport fra Tal og Analyse, bestilt af Børns Vilkår, viser, hvordan mange lærere/medarbejdere oplever, at organiseringen omkring arbejdet er klar, men samtidig efterlyser mange en mere klar retning for arbejdet. Forældrene til fraværende børn fortæller, at de ikke finder organiseringen klar og at de derfor bliver tovholdere for de mange forskellige personer, der er involveret. Børns Vilkår anbefaler derfor, at man på skolen gennemgår organiseringen af den måde fravær håndteres på med jævne mellemrum, med henblik på at sikre at praksis er tydelig for alle og jævnligt kvalificeres af erfaringer.

At skabe og styrke fællesskabet

I rapporter udgivet af Børns Vilkår fortæller både børn, forældre og lærere om en overvægt af individorienterede tiltag, der har til formål at hjælpe det enkelte barn med behandlende eller kompenserende indsatser. Forskningen og praktikere peger dog på at fællesskabet i klassen og på skolen altid har en rolle at spille både for fraværet og i arbejdet med at skabe bæredygtige løsninger. Det er derfor helt essentielt at man på en skole altid er villig til at se på egen praksis og finde nye veje i

at skabe og styrke fællesskabet blandt børnene. Når fællesskabet i klasser er kommet på afveje, skal der gribes ind.

Børns Vilkår har lavet følgende principper for helhedsorienterede fraværsindsatser:

- Skolen har fokus på at registrere alt fravær korrekt, både sygdom, "lovligt" og "ulovligt" fravær og kigger på det samlede fravær i vurderingen af om fravær er bekymrende.
- Skolen har et system for at opfange mønstre i fravær (bestemte elever, klasser eller årgange, tidspunkter, fag etc.) og sørger for, at data kommer videre til både ledelsen og de medarbejdere, der skal agere i sagen.
- Det er en tydelig organisering af den måde hvorpå fravær håndteres, herunder hvordan ledelse og ressourcepersoner understøtter arbejdet samt hvem, der er den gennemgående tovholder for de børn, der er fraværende fra skolen.
- Alle indsatser der har til formål at håndtere fravær planlægges ud fra et helhedsorienteret fraværssyn, indtænker relationerne mellem børn og voksne og inkluderer indsatser i de fællesskaber, eleven indgår i.

Refleksionsspørgsmål

- Når du læser teksten, hvad er det mest betydningsfulde for dig?
- Hvordan passer budskabet i teksten med den praksis I har på skolen?
- Hvad ville I anbefale at der arbejdes videre på i jeres professionelle fællesskab?